

Spis treści

Przedmowa	XI
0.1. Co to jest eksploracja danych?	XI
0.2. Dlaczego ta książka jest potrzebna?	XI
0.3. Niebezpieczeństwo! Łatwo jest źle przeprowadzić eksplorację danych	XII
0.4. Podejście typu „biała skrzynka”: Zrozumienie podstawowych struktur algorytmów i modeli	XII
0.4.1. Omówienie działania algorytmów	XIII
0.4.2. Zastosowanie algorytmów do dużego zbioru danych	XIII
0.4.3. Ćwiczenia do rozdziałów: Sprawdzenie, aby upewnić się, że rozumiesz	XIII
0.4.4. Ćwiczenia praktyczne: Nauka eksploracji danych poprzez wykonywanie eksploracji danych	XIII
0.5. Eksploracja danych jako proces	XIV
0.6. Podejście graficzne, podkreślające wstępną analizę danych	XIV
0.7. Jak zorganizowana jest ta książka?	XIV
0.8. <i>Odkrywanie wiedzy z danych</i> jako podręcznik	XV
0.9. Podziękowania	XV
1. Wprowadzenie do eksploracji danych	1
1.1. Co to jest eksploracja danych?	2
1.2. Dlaczego eksploracja danych?	3
1.3. Konieczność kierowania eksploracją danych przez człowieka	4
1.4. Cross-Industry Standard Process: CRISP-DM	4
1.4.1. CRISP-DM: sześć etapów	6
1.5. Mity o eksploracji danych	9
1.6. Jakie zadania może wykonywać eksploracja danych?	10
1.6.1. Opis	10
1.6.2. Szacowanie (estymacja)	11
1.6.3. Przewidywanie (predykcja)	12
1.6.4. Klasyfikacja	13
1.6.5. Grupowanie	15
1.6.6. Odkrywanie reguł	16
1.7. Literatura	23
1.8. Ćwiczenia	24
2. Wstępna obróbka danych	26
2.1. Dlaczego należy obrabiać dane?	26
2.2. Czyszczenie danych	27

2.3.	Obsługa brakujących danych	29
2.4.	Identyfikacja błędnych klasyfikacji	32
2.5.	Graficzne metody identyfikacji punktów oddalonych	33
2.6.	Przekształcanie danych	35
2.6.1.	Normalizacja min-max	35
2.6.2.	Standaryzacja	36
2.7.	Metody numeryczne identyfikacji punktów oddalonych	38
2.8.	Literatura	39
2.9.	Ćwiczenia	39
3.	Eksploracyjna analiza danych (EDA)	41
3.1.	Testowanie hipotez a eksploracyjna analiza danych	41
3.2.	Poznanie zbioru danych	42
3.3.	Postępowanie ze skorelowanymi zmiennymi	44
3.4.	Badanie zmiennych jakościowych	45
3.5.	Wykorzystanie EDA do odkrycia nieprawidłowych pól	51
3.6.	Badanie zmiennych numerycznych	52
3.7.	Badanie relacji wielowymiarowych	60
3.8.	Wybieranie interesującego podzbioru danych do dalszych badań	63
3.9.	Dyskretyzacja	63
3.10.	Podsumowanie	65
3.11.	Literatura	65
3.12.	Ćwiczenia	66
4.	Podejścia statystyczne do szacowania i przewidywania	68
4.1.	Zadania eksploracji danych w <i>Odkrywaniu wiedzy z danych</i>	68
4.2.	Podejścia statystyczne do szacowania i przewidywania	69
4.3.	Metody jednowymiarowe: miary środka i rozpiętości	69
4.4.	Wnioskowanie statystyczne	72
4.5.	Jak wiarygodne są nasze szacowania?	73
4.6.	Szacowanie przedziału ufności	74
4.7.	Metody dwuwymiarowe: prosta regresja liniowa	76
4.8.	Niebezpieczeństwa ekstrapolacji	79
4.9.	Przedziały ufności wartości średniej y dla danego x	81
4.10.	Przedziały ufności przewidywania losowo wybranej wartości y dla danego x	81
4.11.	Regresja wielokrotna	83
4.12.	Weryfikacja założeń modelu	85
4.13.	Literatura	89
4.14.	Ćwiczenia	89
5.	Algorytm k-najbliższych sąsiadów	91
5.1.	Metody nadzorowane i nienadzorowane	91
5.2.	Metodologia modelowania nadzorowanego	92
5.3.	Kompromis obciążeniowo-wariacyjny	94
5.4.	Zadanie klasyfikacji	96
5.5.	Algorytm k -najbliższych sąsiadów	97
5.6.	Odległość	99
5.7.	Funkcja decyzyjna	102

5.7.1. Proste głosowanie	102
5.7.2. Głosowanie ważone	103
5.8. Określanie ilościowe istotności atrybutu: rozciąganie osi	104
5.9. Uwzględnianie baz danych	105
5.10. Algorytm k -najbliższych sąsiadów do szacowania i przewidywania	105
5.11. Wybór k	106
5.12. Literatura	107
5.13. Ćwiczenia	107
6. Drzewa decyzyjne	109
6.1. Drzewa klasyfikacyjne i regresyjne	111
6.2. Algorytm C4.5	118
6.3. Reguły decyzyjne	124
6.4. Porównanie algorytmów C5.0 i CART zastosowanych do rzeczywistych danych	125
6.5. Literatura	129
6.6. Ćwiczenia	129
7. Sieci neuronowe	131
7.1. Kodowanie sygnałów wejściowych oraz wyjściowych	132
7.2. Sieci neuronowe do szacowania i przewidywania	134
7.3. Prosty przykład sieci neuronowej	134
7.4. Sigmoidalna funkcja aktywacji	137
7.5. Propagacja wsteczna	138
7.6. Reguła największego spadku	138
7.7. Reguły propagacji wstecznej	140
7.8. Przykład propagacji wstecznej	140
7.9. Warunek „stopu”	142
7.10. Współczynnik korekcji (uczenia)	143
7.11. Składnik momentu	144
7.12. Analiza czułości	146
7.13. Zastosowanie modelowania sieci neuronowej	146
7.14. Literatura	149
7.15. Ćwiczenia	149
8. Grupowanie hierarchiczne i metodą k-średnich	151
8.1. Zadanie grupowania	151
8.2. Metody grupowania hierarchicznego	153
8.2.1. Metoda pojedynczego połączenia	154
8.2.2. Metoda całkowitego połączenia	155
8.3. Algorytm k -średnich	157
8.4. Przykład działania algorytmu k -średnich	157
8.5. Zastosowanie algorytmu k -średnich w oprogramowaniu SAS Enterprise Miner	162
8.5.1. Użycie przynależności do grupy do przewidywania rezygnacji	165
8.6. Literatura	166
8.7. Ćwiczenia	166
9. Sieci Kohonena	168
9.1. Sieci samoorganizujące się	168
9.2. Sieci Kohonena	170

9.3.	Przykład uczenia sieci Kohonena	171
9.4.	Sprawdzenie poprawności grup	175
9.5.	Zastosowanie sieci Kohonena do grupowania	175
9.5.1.	Interpretowanie grup	177
9.5.2.	Profile grup	181
9.6.	Użycie funkcji przynależności do grupy jako wejścia do modeli eksploracji danych	182
9.7.	Literatura	183
9.8.	Ćwiczenia	184
10.	Reguły asocjacyjne	185
10.1.	Analiza podobieństw i koszyka sklepowego	185
10.1.1.	Reprezentacja danych do analizy koszyka sklepowego	187
10.2.	Wsparcie, ufnosc, częste zdarzenia i właściwość <i>A priori</i>	187
10.3.	Jak działa algorytm <i>A priori</i> (część 1)? Tworzenie częstych zbiorów zdarzeń	190
10.4.	Jak działa algorytm <i>A priori</i> (część 2)? Tworzenie reguł asocjacyjnych	191
10.5.	Rozszerzenie od zmiennych binarnych do ogólnych danych jakościowych	194
10.6.	Podejście teorii informacji: metoda uogólnionej indukcji reguł	195
10.6.1.	<i>J</i> -miara	196
10.6.2.	Zastosowanie uogólnionej indukcji reguł	197
10.7.	Kiedy nie używać reguł asocjacyjnych	199
10.8.	Czy reguły asocjacyjne reprezentują uczenie nadzorowane, czy nienadzorowane?	202
10.9.	Lokalne wzorce a globalne modele	203
10.10.	Literatura	204
10.11.	Ćwiczenia	204
11.	Techniki ewaluacji modelu	207
11.1.	Techniki ewaluacji modelu do zadania opisu	207
11.2.	Techniki ewaluacji modelu do zadań szacowania i przewidywania	208
11.3.	Techniki ewaluacji modelu do zadania klasyfikacji	209
11.4.	Współczynnik błędu, fałszywe klasyfikacje pozytywne (FP), fałszywe klasyfikacje negatywne (FN)	210
11.5.	Dopasowanie kosztu błędnej klasyfikacji w celu odzwierciedlenia rzeczywistych strat	212
11.6.	Analiza decyzji koszt/zysk	214
11.7.	Wykresy przyrostu i wykresy zysku	215
11.8.	Połączenie oceny modelu z modelowaniem	218
11.9.	Zbieżność wyników: zastosowanie grupy modeli	219
11.10.	Literatura	220
11.11.	Ćwiczenia	220
Epilog	222	
„Dopiero co zaczęliśmy” — Zaproszenie do <i>Data Mining Methods and Models</i>	222	
Literatura uzupełniająca	223	
Indeks	224	